

ORIGINAL

KUNGL. INGENJÖRSVETENSKAPSAKADEMIEN

(N2015-4705-KF)

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

REMISSVAR

Yttrande över Betänkandet "En fondstruktur för innovation och tillväxt" (SOU 2015:64)

Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA, har tagit del av rubricerat ärende och vill härmed framföra följande.

IVA välkomnar Rydstads övergripande inriktning att stärka det privata riskkapitalet (med fokus på finansieringsfaser och områden där det privata kapitalet är tunt) och att i övrigt tillföra mer resurser till områden där det fortfarande finns klara brister och en naturlig roll för staten att agera. Det gäller demonstrationsfonden och mjuka finansieringsinsatser i företags utmanande uppstartsfasen. Även en garantifacilitet till förmån för banker kan vara ett bra instrument, men det är oprövat, och kommer att vara ett parallellt verktyg till de högrisklån som ges via Almi Företagspartner och Norrlandsfonden.

IVA noterar också att flera av utredningens förslag har en när koppling till förslag tidigare lämnade av IVA i samband med projektet "Innovation för tillväxt".

Slutligen konstaterar vi att etableringen av FondInvest måste vara ett långsiktigt åtagande där det även är viktigt att snabbt komma igång med implementeringen då denna etableringsprocess kommer att vara både komplicerad och tidskrävande.

Nedan följer mer specifika kommentarer rörande utredningens olika delförslag

Specifika kommentarer

FondInvest

- 1) Rydstad föreslår bl a att FondInvest till viss del skall ha ett samhällsuppdrag och att det finansiella avkastningsmålet därför skall sättas lågt. De icke marknadsmässiga inslagen är att FondInvest har möjlighet att stå för upp till 50% av kapitalet i en fond, att fonden skall fokusera på tidiga faser och teknikområden som bedöms som utmanande samt att fonden kan investera på icke marknadsmässiga villkor (asymmetrisk delning av risk/avkastning). Denna inriktning medför att FondInvest kommer att ha en högre riskprofil än en privat institutionell fond (och flera andra statliga fonf-i-fond lösningar) vilket motiverar

- en lägre avkastning. FondInvest har näringspolitiska syften som indirekt bedöms kunna ge positiva samhällseffekter.
- 2) FondInvest innebär att staten lättare kan styra stora delar av sitt kapital för riskkapitalåtgärder och försöka växla upp kapitalet med medel från andra investerare. Det är i grunden bra.
 - 3) Det är viktigt att investeringsinriktningen för FondInvest diskuteras noga så att fonden når sina mål på ett långsiktigt (möjlighet till följdinvesteringar) och kostnadseffektivt sätt. Att dela risk och avkastning asymmetriskt, till förmån för den privata investeraren, förutsätter att det kan demonstreras att subventionen har en additionalitet, d v s möjliggör att det privata kapitalet inriktas på områden med störst ”marknadsmislyckanden” (fas eller sektor), och att denna effekt inte skulle ha åstadkommit utan subventionen.
 - 4) FondInvest skall kunna investera i nordiska VC-fonder (i likhet med Argentum, Växtfonden och Finnish Industry Investments). Reformen på riskkapitalområdet bör syfta till att underlätta utvecklingen av en integrerad nordisk riskkapitalmarknad.
 - 5) För att säkerställa finansieringen av Rydstads hela åtgärds paket är det angeläget att samfinansiering i/eller parallellfinansiering med FondInvest åstadkoms genom ett samarbete med den Europeiska Investeringsfonden (EIF).
 - 6) Det måste säkerställas hur EUs regelverk påverkar FondInvest. Är en subvention av föreslagen omfattning är förenlig med statsstödsreglerna? Kan FondInvest inskränka sin verksamhet till Sverige och Norden med tanke på likabehandlingsprincipen inom EU?

Demonstrationsfonden

IVA har länge argumenterat för en demonstrationsfond. Av förklarliga skäl kan en sådan fond svårigen drivas med lönsamhet som riktmärke men fonden kan möjligtvis säkra ett återflöde genom royalty-arrangemang.

Mjuka insatser

Rydstad föreslår större resurser till Almi för verifiering mm och att förstärka ”distributionen” av medel för samma och liknande syften via inkubatorer och science parks. IVA stödjer mer mjuka resurser till ”dödens dal”. Staten måste dock överväga om man vill ha ett a) helt decentraliserat system, b) ett regionalt/centralt system eller en kombination av båda. Satsningar via inkubatorer måste bedömas i ljuset av att dessa sannolikt riktas till inkubatorföretag, men många innovativa företag utvecklas vid sidan om inkubatorerna. Hur likställs sådana i ett system med decentraliserad ”distribution” via aktörer som värnar om inkubatorföretag?

Att distribuera statliga bidrag har karaktären av myndighetsutövning och kräver enhetliga regler, system och uppföljningskriterier. Skall inkubatorer bygga upp egna och samordnade system för detta eller skall policy och system för utvärdering, genomförande och uppföljning synkroniseras med sådana som redan finns på Almi (regionala system) och Vinnova (nationellt system)?

Kreditgarantier via banker vid utlåning till SMEs

Ett effektivt system som möjliggör ökad kreditgivning till SMEs via affärsbanksnätet är positivt. Men frågan kvarstår om Rydstads förslag får de önskade effekterna? Detta måste sannolikt ytterligare verifieras i dialog med de viktigaste affärsbankerna. Förslaget utgår från att en pro rata delning av kreditrisken (30/70) förlöser SME-krediter som inte annars skulle ha kommit till stånd. Bankernas argumentation vid tidigare sonderingar i

samband med Folkessons utredning var att antingen accepterar banken kreditrisken eller så gör man det inte. I en sådan situation ger en partiell garanti knappast någon effekt.

Frankrike och Storbritannien har sedan finanskrisen vidtagit åtgärder på kreditområdet för att förbättra småföretagens finansiering. Dessa åtgärder har varit betydligt mer omfattande än de som här föreslås. I Frankrike har gigantiska BPI bildats (ett super-Almi som även hanterar kreditgarantier) och i UK bildade den konservativa/liberala regeringen den statliga British Business Bank.

Om regeringen vill gå på linjen med partiella garantier till banker måste man överväga hur denna kreditgivning skall kombineras med de högrisklån som ges via Almi och Norrlandsfonden. Kan en låntagare ha både säkrade krediter från affärsbank med statlig delgaranti och lån från Almi eller Norrlandsfonden? Hur ser de samlade administrationskostnaderna ut för två separata utlåningssystem och ett system för administration av statliga garantier till banker?

Ramverk för investeringar

IVA delar utredningens bedömning att ramverket för investeringar i form av skatter och skatteregler har stor betydelse för finansieringen av nya innovativa företag. Områden där förändringar är önskvärda, enligt utredaren, är utformningen av investerarsavdraget, inläsningseffekter i 3:12-reglerna och beskattning av personaloptioner.

Den stora majoriteten av kapitalet som investeras i tidiga skeden är privat kapital från både Sverige och utlandet. För att främja det privata kapitalet behövs långsiktiga och konkurrenskraftiga spelregler.

De skattefrågor som lyfts i utredningen inom ”Ramverket för investeringar ” delar IVA utredningens slutsats att dagens utformning av investeringsavdraget är alltför begränsande och att reglernas tillämplighet och flexibilitet bör utökas.

Frågan om beskattning av personaloptioner är av stor vikt. Kapitalförsörjningen hämmas även av 3:12 reglerna. Den nyligen införda ”4-procentsregeln” gör också i vissa fall personaldeläggande helt ointressant.)

Ärendets hantering

Ärendet har handlagts av Johan Carlstedt, projektledare för IVAs projekt ”Innovation för tillväxt”, ”Innovationskraft Sverige” och ”Attraktionskraft för hållbar tillväxt”, med stöd av ledamöter från IVAs avdelning för ekonomi.

Stockholm den 11 September 2015

Björn O. Nilsson
Verkställande direktör

IVAs remissvar

Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) är en fristående akademi med uppgift att till nytta för samhället främja tekniska och ekonomiska vetenskaper samt näringslivets utveckling. I samarbete med näringsliv och högskola initierar och förslår IVA åtgärder som stärker Sveriges industriella kompetens och konkurrenskraft. För mer information om IVA och IVAs projekt, se IVAs webbplats: www.iva.se.